

Lhát se nemá...

Jak se nám pracuje s chronickými lháři
a vyzyvateli Štěstěny - zkušenosti
z ambulantní léčby patologických hráčů

Gambling ambulance, SANANIM z.ú.

AT Konference Seč 2017

GAMBLING AMBULANCE

Specializované zařízení poskytující komplexní ambulanci služby osobám ohroženým hazardním hraním nebo sázením a jejich blízkým.

GAMBLING AMBULANCE

- individuální přístup ● motivace
- řešení ● terapie ● následná péče
- podpůrné skupiny ● koučink
- rodina ● dluhy ● finance
- právní poradenství

Naše služby poskytujeme bezplatně a diskrétně.

Žitná 1574/51, Praha 1
774 701 070
gambling@sananim.cz
www.sananim.cz

Jsme členy A.N.O. Asociace nezávislých organizací poskytujících a eticko-logické a sociální služby pro osoby ohrožené závislostním chováním. Projekt je realizován za finanční podpory Úřadu vlády České republiky, Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky a Hlavního města Prahy.

PRAHA
PRAGUE
PRAGA
PRAG

Jak jsi na tom s hraním?
OTESTUJ SE!

www.koncimshranim.cz

sananim.cz

SPECIALIZOVANÉ ZAŘÍZENÍ PRO HAZARDNÍ HRÁČE A JEJICH BLÍZKÉ

- **1. 6. 2016** Zahájení realizace projektu v plném provozu
- **Proč specializace?** Jiná cílová skupina (oproti např. uživatelům drog), cílená orientace na „čisté hráče/sázkaře“ a jejich rodiny, jiné potřeby/řešení než u jiných závislostí, peníze středobod, dlouhodobé dopady na širší rodinu (dluhy, vztahy) – nutnost řešit jako celek.
- **Tým** - průměr 16 let praxe, adiktologové/terapeuti, pracovní/kariérní poradce, právnička s několikaletou praxí u exekutorských úřadů, finanční poradce.
- **Gambling ambulance** – komplexní řešení

SLUŽBY , CO NABÍZÍME

Ambulantní léčba – strukturovaný program 4 – 6 měsíců

- **Individuální, párové – rodinné, skupinové poradenství** – východiskem kognitivně behaviorální přístupy, částečně dynamicky zaměřené přístupy a motivační rozhovory.

[http://www.sananim.cz/gambling-ambulance-\(ga\)/ke-stazeni.html](http://www.sananim.cz/gambling-ambulance-(ga)/ke-stazeni.html)

Klienti přichází často ve velkém stresu; vytržení z koloběhu hraní/sázení a dalšího zadlužování; řešení ne/bankovních půjček; řešení vztahové/rodinné situace (pravda, dluhy); rizikové oblasti; hodnota peněz vs. virtuální peníze; restrukturalizace; přijetí problému/závislosti; abreakce - ÚLEVA.

Abstinence jako prostředek změny, důraz na řešení dluhů, finanční plánování, zapojení celé rodiny.

Nestandardní zakázky: kontrolované hraní, substituce, zachování některého hazardu (např. sportka, sezónní sázky,..)

Cíle – nové hodnoty, „šáhnutí si“ na pozitivní změny, budování nového životního stylu.

KLIENTI GAMBLEŘI A SÁZKAŘI

- **Počet klientů** v programu za celou dobu realizace 230 osob; z toho 90 příbuzných
- **Majorita klientů** 77% muži, ½ čistí sázkaři; **minorita klientů** 23% ženy (manželky/partnerky hráčů/sázkařů, jen 7 hráček)
- **Průměrný věk** 38 let
- **Vzdělání** 60% SŠ, 20% VŠ
- **Zaměstnanost** - téměř všichni pracují, kvalifikovaní
- **Průměrný dluh** 870 000,- (nejvyšší 5 milionů)
- **Double life** - roky vedou „spořádaný“ život – rodina, děti... + tajný život
- **Zacyklenost** v magičnu, iracionalitě – „dnes je ten den, kdy to porazím“ nebo „vsadím si, abych mohl zaplatit dluhy“
- **Specifika sázkařů** – online, live sázky – mnohokrát i v průběhu jednoho zápasu – „opakovaný orgastický stav“ (dle klientů) – rizika velkých proher, virtuální peníze
- **Gambleři** – majorita stojí o „sebevyločení“
- **Paradox** – majorita klientů po nástupu do programu a abreakci zcela abstinuje
- **Četnost párových a rodinných sezení** – přenesení zátěže na blízké, jejich pocit podvodu, nevěry, nedůvěry, apod.
- **Vysoká suicidalita, psychosomatické obtíže**

KAZUISTIKA

- Klientem je muž, Honza, 35 let, vyučený, pracuje jako kadeřník, společně s manželkou mají kadeřnický salón. Je ženatý, má dospělou studující dceru. S manželkou a dcerou žijí společně v domku po jeho rodičích na okraji Prahy.
- Poslední 2 roky sází kurzové sázky na sportovní zápasy. Intenzivně sleduje především tenis a hokej. Sám kdysi sportoval, hrál nižší soutěž ve fotbalu, domnívá se, že sportovnímu prostředí rozumí. Sází online na internetu, do kamenných poboček nechodí. Účet má založený u mnoha sázkových společností. Za poslední 2 roky do hry vložil cca. 100 tisíc, stále k sázení používá finance z dědictví, takže dluhy zatím nemá. Podařila se mu třikrát větší výhra, nicméně vše opět vrátil do sázení, vyhrané peníze k ničemu jinému nevyužil. Aktuálně sází každý den, snaží se držet si denní limit sázek, to se mu ale nedaří, limit pravidelně – téměř vždy, překračuje.
- Před cca 8 lety prohrál cca 2 milióny na burze špatnými investicemi – dluh se mu podařilo zaplatit z dědictví po otci. V současnosti je ale dědictví téměř vyčerpáno. Impulsem k návštěvě programu bylo to, že manželka chtěla peníze z dědictví využít k nějaké větší investici a zjistila, že žádné finance k dispozici nejsou. Zatlačila na Honzu, ten sázení přiznal a pod tlakem manželky se rozhodl začít své sázení řešit. Manželka zcela vážně uvažuje o odchodu ze vztahu, vzhledem ke společné práci je to ale komplikované, o to více tlačí na Honzu, aby přestal sázet a nemuseli rozchod řešit.

KAZUISTIKA (pokračování)

- Honza začal docházet do ambulance, dosud proběhla čtyři setkání.
- **Na prvním setkání** po vstupním pohovoru dostal Honza přiděleného garanta. S ním mluvil o tom, jaká praktická opatření je třeba přijmout, aby své sázení dokázal zastavit (zrušení účtů u sázkových společností, plný přístup manželky k účtu, omezení dostupnosti internetu...).
- **Na druhém setkání** Honza popisuje, jak udělal všechna domluvená opatření a od sázení zcela abstinuje.
- **Třetí setkání** Honza zahajuje tím, že je všechno lež, žádná opatření neudělal, kromě toho, že má manželka přístup k účtu. Pravidelně, téměř denně sází, aby žena nic nepoznala, půjčil si peníze u nebankovní společnosti na vysoký úrok – peníze už prosázel. Honza se hroutí, pláče, obává se rozpadu manželství, bojí se toho, že není své sázení schopen kontrolovat. Nedokáže si pomoci, zároveň o tom nedokáže mluvit – ani doma, ani u nás. Ví, co se od něj čeká a je sám ze sebe znechucen. Dochází k závěru, že už opravdu musí začít něco dělat, nechce obelhávat okolí, ale ani sám sebe. Nevěří tomu, že to dokáže.

KAZUISTIKA (pokračování)

- Na čtvrté setkání přichází Honza zcela odlišně naladěný. Opět tvrdí, že tentokrát už všechna opatření doopravdy udělal, abstinuje, nesází, daří se mu to snadno, dělá mu radost, jak se to daří, vztah s manželkou je lepší, vše funguje, jak má (respektive manželka si to myslí, protože nevidí žádný pohyb na účtu). Honza se potřebuje úspěchem pochlubit, mluví o tom, že by bylo pro něho důležité tuto zkušenost sdílet, rád by proto přestoupil do skupinové fáze programu určené abstinujícím klientům. Na všechny otázky terapeuta má „správnou“ odpověď, tváří se dotčeně v okamžicích, kdy terapeut třeba jen naznačuje pochybnosti nad tím, jak jde vše snadno a hladce...
- Terapeut by měl na poradě týmu doporučit přechod klienta do druhé, skupinové fáze, ale...
- Nebo snad není o čem pochybovat ???

Ptáme se sami sebe ...

- Potřebujeme, aby nám klient říkal pravdu – rychlá upřímnost – k čemu nám to je...
- Je lež pro klienta ohrožující?
- Jak nás ovlivňuje, když si myslíme že nám klient lže?

Naše (nevhodné, nepomáhající?) reakce na lež

Z pozice odborníka:

- Dokazujeme klientovi naši odbornost, kompetenci...
Podívej se, jak jsme dobří, my jsme to odhalili...

Z pozice partnera v dialogu (rodiče, partnera,...)

- Káráme, moralizujeme, omlouváme, smlouváme...

Lhát bys neměl, mrzí nás, že lžeš, takhle to nikam nepovede,
nemůžeme ti pomoci...

Naše pochybnosti...

- Když nám klient neříká pravdu, léčba nebude fungovat – pravda či lež?
- Můžu pracovat s klientem, kterému nevěřím?
- Můžu věřit klientovi se kterým pracuji?
- Můžu věřit klientovi, který posledních x let lhal celému okolí a vedl „dvojitý život“?
- Umíme unést lež?
- Je lež přidružená nemoc gamblera jako hep.C u narkomana?

A co relaps...

- O relapsu se dozvíme jedině tehdy, **když ho klient přizná**
- Zacházení s (pozdě) hlášeným relapsem
- – práce nejen s relapsem jako takovým, ale i s opakovanou lží resp. **neschopností otevřenosti** (opakování chování – nechává to až to vyplave). Pracujeme dostatečně s tímto fenoménem?

Co často slýcháme?

- Gambler často přichází – ...**„já už nemohu takto ubližovat svému okolí“** (x narkoman přichází, že už to neunáší on sám). Často se jedná o zásah shůry (např. náhle objevená exekuce), automaticky přichází tlak blízkého okolí.
- Motivace abstinence – **„už nechci lhát“**.
- Ambivalence – **„nejde to říct, jelikož nechci ublížit a zároveň nejde přestat a problém se prohlubuje“**.
- Někdy to dochází až do naprosté **sebedestrukce** – bez očekávání výhry, potřeba extrému, aby už to prasklo a někam se to pohnulo.
- Sebeklam – **„ted' si naposled půjčím, vyhraju a splatím dluhy“** (x toxi: ještě si naposled užiju).
- **Potřeba získat prohrané peníze zpět.**
- Automatické lhaní – **lež se rozvine i do jiných oblastí**, hráč již nedokáže říkat nic tak jak se věci mají

Další otázky...

- Jaká je citlivost klienta vůči lži?
- Co klient považuje za lež? Je tajení pravdy lží?
- Může (a má) klient odkrýt svému okolí vše z minulosti?

Jak reagovat v poradenství na lži klienta

Osvědčená (možná) směřování poradenství

- ➔ práce s naší nedůvěrou – „konfrontace“ s fakty
- ➔ posilování otevřenosti klienta – práce s jeho strachem

Jak méně pochybovat

- Schází možnost fyzického testování – důkazní nouze pro klienta i nás. Nelze dokázat/prokázat selhání ani abstinenci.
- Nástroj snížení pochybností – pozvání blízkých. Snížení tenze na všech stranách – ověříme fakta u blízkých, rodina si potvrdí, že existujeme, klient čerpá z obou stran. Dochází k posílení důvěry, změnám komunikace v rodině.

Strachy klienta...

- přiznání „celé pravdy“ sobě, blízkým, nám
- odsouzení okolím (a mnohdy i justiční odsouzení)
- rozpad vztahu/ů
- tlak na okamžitou změnu
- ztráta důvěry
- ztráta ventilu, relaxace, napětí
- volný čas (prázdnota)
- co s dluhy, ztráta vidiny bohatství
- přiznání, že nedokážu hazard přemoci – nejsem dost dobrý
- ...

Děkujeme za pozornost

Martin Větrovec
Gabriela Fritschová

Gambling ambulance, SANANIM z.ú.
Žitná 51, Praha 1; gambling@sananim.cz; 774 70 10 70

